

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.027.03.2015
P/15/095

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/095 – Przymusowe kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na leczenie odwykowe
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Krzysztof Baron, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97078 z dnia 9 września 2015 r. i nr 98085 z dnia 17 listopada 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2, 264-265)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Żywcu Rynek 2, 34-300 Żywiec
Kierownik jednostki kontrolowanej	Antoni Szlagor, Burmistrz Miasta Żywca ¹

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli² członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żywcu³ posiadali kompetencje do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Czynności podejmowane w ramach postępowań prowadzonych wobec osób zgłoszonych Komisji były długotrwałe, na co wpływ miało m.in. prowadzenie rozmów motywujących, w tym kilkukrotne rozmowy z tą samą osobą, co przyczyniało się do obniżenia sprawności i efektywności działań Komisji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Kompetencje członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

Opis stanu faktycznego

Burmistrz powołał Komisję w dniu 28 marca 2003 roku⁴. W jej skład, w latach 2013-2014, wchodziło 13 osób⁵. W roku 2015 (od 5 lutego)⁶ w skład Komisji wchodziło

¹ Dalej: „Burmistrz”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna oraz ocenę opisową, jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według 3-stopniowej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania jednostki w zakresie objętym kontrolą.

³ Dalej: „Komisja”.

⁴ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana została zarządzeniem nr 14/2003 Burmistrza Miasta Żywca z dnia 28 marca 2003 r. w sprawie ustalenia składu oraz organizacji i szczegółowego zakresu działania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w Żywcu.

⁵ Liczbę członków Komisji od 2003 r. Burmistrz zmieniał zarządzeniami nr 115/2008 z 5 listopada 2008 i 15/2009 z 24 marca 2009 r.

⁶ Zarządzenie Burmistrza nr 14/2015 z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie ustalenia składu oraz organizacji i szczegółowego zakresu działania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w Żywcu.

siedem osób. Posiedzenia Komisji odbywały się zgodnie z postanowieniami jej regulaminu pracy - w zależności od potrzeb, średnio dwa razy w miesiącu. W skład Komisji wchodziło: terapeuta uzależnień, pracownik socjalny, trzech pedagogów szkolnych, zawodowy kurator sądowy, psycholog, przedstawiciel Żywieckiego Stowarzyszenia Trzeźwości, funkcjonariusz Policji i funkcjonariusz Straży Miejskiej, Przedstawiciel Psychiatrycznego Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, dwóch radnych Rady Miasta Żywca, pracownik Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień. Wszystkie ww. osoby w pracy zawodowej spotykały się z tematyką uzależnień od alkoholu.

Wszyscy członkowie Komisji zostali przeszkoleni, zgodnie z wymogami określonymi w art. 4¹ ust. 4 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁷ w zakresie realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz kompetencji członków gminnych komisji.

Pełnomocnik Burmistrza w Żywcu ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Uzależnień⁸ będący Przewodniczącym Komisji, był jednocześnie terapeutą uzależnień i organizatorem szkoleń, m.in. prowadził szkolenia obejmujące tematykę uzależnień.

(dowód: akta kontroli str. 3-42, 84-87, 104-112, 229-243)

Ocena cząstkowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, członkowie Komisji posiadali kompetencje do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

2. Czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu

2.1. Czynności Komisji zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu

Opis stanu faktycznego

Do Komisji, w latach 2013-2015 (do 31 sierpnia) wpłynęło 191 (odpowiednio: 80, 61 i 50) zgłoszeń o konieczności podjęcia działań zmierzających do zobowiązania osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia. Najwięcej zgłoszeń wpłynęło od: zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie (86, tj. 44,8% ogółu), członków rodzin osób uzależnionych (74, tj. 38,5% ogółu), Policji (12, tj. 6,3% ogółu), ośrodka pomocy społecznej (10, tj. 5,2% ogółu), kuratora sądowego (7, tj. 3,7% ogółu), innych podmiotów, np. szkoły (3, tj. 1,5%).

Liczba spraw zakończonych podjęciem przez osobę zgłoszoną decyzji o dobrowolnym podjęciu leczenia odwykowego po rozmowach motywujących przeprowadzonych przez Komisję, w stosunku do których Komisja nie odnotowała kolejnych zgłoszeń wyniosła: 25 w 2013 r., 16 w 2014 r. i 17 w 2015 r. (do 31 sierpnia).

Liczba osób skierowanych przez Komisję na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego wyniosła: po dziewięć osób w 2013 r. i w 2014 r. i jedna osoba w 2015 r. (do 31 sierpnia).

Liczba opinii biegłych stwierdzających u zgłoszonej osoby uzależnienie od alkoholu wyniosła: dwie w 2013 r., trzy w 2014 r. W 2015 r. (do 31 sierpnia) biegli nie wydali opinii w ww. zakresie.

⁷ Dz. U. z 2015 r., poz. 1286, zwana dalej „ustawą o wychowaniu w trzeźwości”

⁸ Pełnomocnik został zatrudniony w Urzędzie Miasta Żywca od 1 marca 1994 r., zwany dalej „Pełnomocnikiem”.

W objętych kontrolą latach biegli w żadnej z wydanych opinii nie stwierdzili u zgłoszonej osoby nieuzależnienia od alkoholu.

Liczba skierowanych do sądu wniosków o zobowiązanie osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu wyniosła: cztery w 2013 r., w tym dwa bez opinii biegłego i jeden z opinią biegłego, siedem w 2014 r., w tym pięć bez ww. opinii biegłego i dwa z opinią biegłego i jeden w 2015 r.(do 31 sierpnia) bez opinii biegłego.

Liczba osób, wobec których sąd postanowił o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego wyniosła: cztery osoby w 2013 r. w trybie stacjonarnym i siedem osób w 2014 r., w tym w trybie stacjonarnym sześć osób i jedna osoba w trybie ambulatoryjnym. W 2015 r.(do 31 sierpnia) nie wydano postanowień w tym zakresie.

W objętym kontrolą okresie sąd nie odmówił zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz we wszystkich sprawach znane było Komisji rozstrzygnięcie sądu.

Liczba spraw „odłożonych” lub „umorzonych” przez Komisję, bez skierowania do biegłego i sądu (z wyłączeniem spraw, w których osoba zgłoszona zadeklarował dobrowolne podjęcie leczenia) wyniosła: 46 w 2013 r., 37 w 2014 r. i 32 w 2015 r.(do 31 sierpnia).

Wydatki na działania Komisji związane z procedurą zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu wyniosły: 53 932,00 zł w 2013 r., 43 288,00 zł w 2014 r. i 33 302,00 zł w 2015 r.(do 31 sierpnia).

(dowód: akta kontroli str. , 45-47, 96-99, 266-267)

2.2. Tryb postępowania Komisji

Opis stanu
faktycznego

Wobec braku ustawowych regulacji określających zasady podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób nadużywających alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, tryb postępowania Komisji określony został przez Burmistrza w regulaminach Komisji⁹. Według tego trybu Komisja:

- na wniosek najbliższej rodziny, osób wspólnie zamieszkujących, Policji, ośrodka pomocy społecznej, kuratora sądowego, szkoły, zakładu pracy, instytucji i organizacji społecznych rozpoczyna postępowanie administracyjne w sprawie o nadużywanie alkoholu. Komisja może również na podstawie własnych informacji wszcząć postępowanie z urzędu;
- postępowanie ma wyjaśnić czy nadużywanie alkoholu wskazane we wniosku spełnia przesłanki wymienione w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości;
- Komisja wzywa osoby do złożenia wyjaśnień lub zeznań niezbędne dla rozstrzygnięcia spraw a także żąda informacji dotyczących osób nadużywających alkoholu od Policji, Straży Miejskiej, MOPS, kuratorów sądowych, pedagogów szkolnych, zakładów pracy, izb wytrzeźwień;
- przeprowadza rozmowę z rodziną udzielając informacji prawno-administracyjnych w wypadku przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny;
- przeprowadza interwencje - konfrontacje wobec osoby nadużywającej alkoholu, których celem jest doprowadzenie osoby nadużywającej alkoholu do

⁹ Załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 14/2003 Burmistrza Miasta Żywca z dnia 28 marca 2003 r. dla lat 2013-2014 i załącznik nr 2 do zarządzenia nr 14/2015 Burmistrza Miasta Żywca z dnia 5 lutego 2015 r. dla roku 2015, zwanych dalej „zarządzeniami Burmistrza ustalającymi tryb postępowania w sprawie osób nadużywających alkoholu”.

podjęcia, na zasadzie dobrowolności, odpowiedniego leczenia według zaleceń poradni odwykowej;

- zleca odpowiednim instytucjom wykonanie wywiadu środowiskowego;
- z każdej czynności Komisja sporządza zwięzły protokół;
- jeśli w wyniku przeprowadzonej interwencji osoba nadużywająca alkoholu nie podjęła leczenia, to Komisja przeprowadza rozprawę, która ma na celu wyjaśnienie ustawowych przesłanek zaistniałych w prowadzonym postępowaniu, kieruje te osoby na badanie przez biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczenia odwykowego, a zebrany materiał dowodowy (razem z wnioskiem biegłego lub notatką biegłego o niestawieniu się osoby na badanie) składa wraz z wnioskiem o zastosowanie obowiązku poddania leczeniu odwykowemu tej osoby;
- Komisja umarza postępowanie w sprawach, które w wyniku interwencji lub niemożliwości jej przeprowadzenia nie przynoszą oczekiwanych rezultatów i jeśli materiał dowodowy nie potwierdza zaistnienia jednej z przesłanek określonych w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości;
- Komisja może również umorzyć postępowanie na wniosek strony, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, jeśli nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym.

(dowód: akta kontroli str. 6-7, 14-15)

Burmistrz w wyjaśnieniu podał, że *art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakazuje gminnym komisjom rozwiązywania problemów alkoholowych m.in. podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Rzeczony przepis jest przepisem prawa materialnego i z tego też względu nie opisuje procedury w takich przypadkach. Zastosowywane znajdują tu bowiem przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁰ a w szczególności art. 7 oraz art. 75 § 1 tejże ustawy. Zarządzenia Burmistrza ustalające tryb postępowania w sprawie osób nadużywających alkoholu oraz zlecenia wykonania wywiadów środowiskowych w stosunku do ww. osób są aktami kierownictwa wewnętrznego mającymi na celu wprowadzenie wewnętrznych procedur zapewniających wnikliwe, obiektywne i rzetelne zanalizowanie stanu faktycznego danej sprawy a następnie podjęcie działań uzasadnionych tak prawnie, jak i faktycznie (na postawie zebranego materiału dowodowego) – czyli stosownie do wymienionych przepisów Kpa. Natomiast, przeprowadzenie interwencji – konfrontacji wobec osoby nadużywającej alkoholu, oznacza: osoba zaproszona na komisję, jeśli zaprzecza, zostaje z konfrontowana z faktami, którym trudno zaprzeczyć, tak przeprowadzona rozmowa powoduje, że osoba nadużywająca alkoholu jest często skłonna współpracować z komisją w celu rozwiązaniu swojego problemu alkoholowego i podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego, co rokuje pozytywną prognozę w leczeniu.*

(dowód: akta kontroli str. 257-263)

Na podstawie analizy wszystkich, tj. 80 spraw¹¹, zgłoszonych Komisji w 2013 r., ustalono, że inicjując działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, Komisja każdorazowo ustalała, czy zgłoszona osoba, w związku z nadużywaniem alkoholu, powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizuje małoletnich, uchyla się od pracy

¹⁰ Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.

¹¹ Kontrolą objęto 80 spraw, co stanowiło 100% ogółu spraw zgłoszonych Komisji w 2013 r., w których Komisja otrzymała wniosek rodziny lub instytucji o skierowanie osoby na leczenie odwykowe.

albo systematycznie zakłóca spójność lub porządek publiczny. Korzystała przy tym z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Żywcu. Ustalono, że Komisja zapraszała wszystkie zgłoszone Komisji osoby na rozmowę, której głównym celem, wg wyjaśnień Pełnomocnika, było zmotywowanie do dobrowolnego podjęcia terapii odwykowej. W terminie jednego miesiąca od zgłoszenia Komisja zaprosiła na rozmowę 76 osób, w terminie do 1,5 miesiąca cztery osoby. W aktach spraw tych osób znajdowały się dokumenty potwierdzające spotkanie (wezwanie osoby na posiedzenie Komisji, protokół z rozmowy przeprowadzonej z tą osobą). Z objętych badaniem ww. 80 spraw zgłoszonych osób, Komisja po analizie zebranych materiałów ustaliła, że w 35 przypadkach brak było dowodów w sprawie, w dziewięciu przypadkach brak było możliwości kontaktu lub ustalenia miejsca pobytu, 25 osób (tj. 55%) wyraziło w czasie rozmowy motywującą chęć dobrowolnego podjęcia leczenia uzależnienia od alkoholu i takie leczenie podjęło, w czterech przypadkach po jednej sprawie: umorzono, zawieszono na wniosek zgłaszającego, prowadzono nadal postępowanie lub nie podjęto działań, a siedem spraw skierowano do sądu. Liczba rozmów motywujących i podtrzymujących w 25 przypadkach osób, które poddały się dobrowolnie leczeniu odwykowemu wyniosła 71, średnio trzy rozmowy na osobę. Pełnomocnik w wyjaśnieniach podał, że spełnienie deklaracji o dobrowolnym podjęciu leczenia ustalano w protokole z przeprowadzonej rozmowy w sprawie na podstawie zaświadczenia o leczeniu odwykowym wystawionym przez ośrodek leczenia na żądanie leczonego się pacjenta (za zgodą osoby, w której zobowiązuje się przedstawić miesięczne lub kwartalne zaświadczenie).

Komisja, po zgromadzeniu informacji potwierdzających rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylenie się od pracy albo systematyczne zakłócanie spokoju lub porządku publicznego, spowodowane przez zgłoszone osoby w związku z nadużywaniem alkoholu, kierowała je na badanie przez biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. Spośród 14 osób (objętych ww. badaniem) skierowanych na badanie przez biegłego, pięć poddało się badaniu, a dziewięć na badanie się nie stawiło. Z grupy tych 14 osób dwie osoby poddały się badaniu w 2013 r., a trzy w 2014 r. Czas oczekiwania na opinię biegłego wynosił od jednego do 10 dni. Biegli wydawali opinię w terminie krótszym niż 21 dni, co było zgodne z postanowieniami umów na dokonywanie badań i sporządzanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W terminie 55 dni od otrzymania opinii biegłych Komisja skierowała w dwóch sprawach wnioski do sądu. Przelew opłaty za sprawę Urząd Miejski w Żywcu zrealizował w dniu 2 lipca 2014 r. a skierowanie sprawy do sądu nastąpiło 16 lipca 2014 r.

(dowód: akta kontroli str.78-83, 89, 90-95, 244-246, 268-270)

Od zgłoszenia Komisji osób nadużywających alkoholu, do skierowania do sądu wniosku o zobowiązanie osoby uzależnionej do poddania się leczeniu odwykowemu (siedem spraw) mijało:

- od 197 do 437 dni – w sześciu sprawach (197, 258, 302, 345, 349 i 437 dni), gdy na rozmowach motywacyjnych zgłoszona osoba nie wyraziła gotowości dobrowolnego podjęcia leczenia,
- 400 dni – w jednej sprawie, gdy na rozmowie motywacyjnej zgłoszona osoba zadeklarowała dobrowolne podjęcie leczenia, rozpoczęła je lecz je przerwała¹².

(dowód: akta kontroli str. 250-255)

¹² W związku z faktem, że Komisja przekazała całą dokumentację do sądu nie można ustalić częstotliwości rozmów motywacyjnych.

Według wyjaśnień Przewodniczącego Komisji czas trwania postępowań, zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, zależał przede wszystkim od czasu niezbędnego do zebrania informacji o sytuacji zgłoszonej osoby i potwierdzenia występowania przynajmniej jednej z przesłanek, o których mowa w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Najczęstszymi przyczynami wydłużenia czasu postępowania zmierzającego do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu były: wyrażenie woli dobrowolnego podjęcia leczenia, a następnie brak realizacji podjętego zobowiązania (nawet kilkakrotnie), niezgłaszanie się osoby na badanie biegłych, trudności w ustaleniu miejsca pobytu zgłoszonej osoby, utrudnianie czy zaniechanie kontaktów z Komisją przez te osoby.

(dowód: akta kontroli str. 89)

Pierwsze posiedzenie sądu w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia, odbywało się w terminie od 43 do 131 dni od wpływu wniosku Komisji do sądu.

(dowód: akta kontroli str.250-255)

Komisja dysponowała informacjami o rozstrzygnięciach w skierowanych przez siebie do sądu wnioskach o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

(dowód: akta kontroli str. 89)

Na funkcjonowanie Komisji, w latach 2013-2015 (do 31 sierpnia), wydatkowano środki w łącznej wysokości 118,2 tys. zł (odpowiednio: 52,6 tys. zł, 55,4 tys. zł i 10,2 tys. zł), w tym wynagrodzenia członków Komisji w łącznej kwocie 115 tys. zł (odpowiednio: 52,2 tys. zł, 52,9 tys. zł i 9,9 tys. zł). Koszty postępowań sądowych w ww. okresie wyniosły 0,28 tys. zł (odpowiednio: 0,04 tys. zł, 0,2 tys. zł i 0,04 tys. zł), a wydatki na badanie biegłych 2,8 tys. zł (odpowiednio: 0,3 tys. zł, 2,2 tys. zł i 0,3 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 44, 88, 171-221)

W okresie objętym kontrolą członkowie Komisji¹³ posiadali upoważnienia do przetwarzania danych osobowych, wydane na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych¹⁴. Komisja, realizując ustawowe zadania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, prowadziła rejestr – w formie elektronicznej - obejmujący dane zgłoszonych osób. Administrator danych przetwarzanych przez Komisję, zgłosił ten zbiór danych w dniu 18 grudnia 2007 r. do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Danych Osobowych¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 48-77, 224-228, 257-263)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W wyniku analizy dokumentacji ustalono, że na 80 wniosków o podjęcie przewidzianej prawem interwencji w sprawie o nadużywanie alkoholu, złożonych Komisji w 2013 r., w jednym przypadku (oznaczonym numerem sprawy 1774), w którym po analizie zgromadzonych dokumentów skierowano osobę na badanie przez biegłych, osoba ta nie stawiała się na badanie a Komisja nie podjęła dalszych

¹³ Osoby te były odnotowane w ewidencjach osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych, w których odnotowano wszystkie wymagane prawem elementy ewidencji.

¹⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 1182 ze zm., dalej „ustawa o ochronie danych osobowych”

¹⁵ Dalej „GIODO”.

działań w ww. sprawie. Ostatni dokument w ww. sprawie jest datowany na 28 sierpnia 2013 r.

Jak wyjaśnił Pełnomocnik, przyczyną takiego działania Komisji było przeoczenie.

(dowód: akta kontroli str. 89, 103)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zauważa, że wobec braku jednoznacznej podstawy legalizującej proces, zakres i zasady przetwarzania tzw. danych wrażliwych przez gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, funkcjonalna wykładnia przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości¹⁶ daje podstawę do przetwarzania tego rodzaju danych tylko bezpośrednio przez upoważnionych do tego przez Burmistrza, członków komisji. W upoważnieniach członków Komisji do przetwarzania danych osobowych wskazano ustawę o ochronie danych osobowych, nie określając podstawy prawnej przepisu ww. ustawy dla wykonywania czynności objętych upoważnieniem. Burmistrz wyjaśnił, że upoważnień udzielił na podstawie art. 27 ust. 2 punkt 3 i 7 ustawy o ochronie danych osobowych w związku z art. 24 i 26 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

(dowód; akta kontroli str. 48-77, 222-223)

2. W okresie objętym kontrolą Komisja występowała do Komendy Powiatowej Policji w Żywcu o informacje mające związek z nadużywaniem alkoholu przez osoby zgłoszone Komisji. NIK zwraca uwagę, że w przypadku przetwarzania danych osobowych otrzymanych od ww. jednostek, mogą być to tzw. dane sensytywne, a członkowie Komisji nie są upoważnieni do ich przetwarzania, którego możliwość budzi wątpliwości co do zakresu działalności przynależnego Komisji.

Pełnomocnik w wyjaśnieniu podał, że w przypadkach wniosków składanych do Komisji w szczególności przez rodzinę, informacja o nadużywaniu alkoholu, (co może być powodem rozkładu życia rodzinnego, zakłócanie spokoju i porządku publicznego w miejscu zamieszkania lub powodować demoralizację nieletnich) jest ogólna opisująca sytuację rodziny, nie zawiera faktów, zdarzeń potwierdzających ww. powody. W nielicznych przypadkach osoba zaproszona na rozmowę - interwencję przed Komisją przyznaje, że fakty opisane we wniosku do Komisji miały miejsce, aby uniknąć zarzutów, że informacje są nieprawdziwe (złośliwe), konieczne jest posiadanie dokładnych faktów, potwierdzających opinię wnioskodawcy, a takie informacje o zdarzeniu może posiadać Policja, czy też inna instytucja.

(dowód: akta kontroli str.224-228, 256) .

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK czynności podejmowane w ramach postępowań prowadzonych wobec osób zgłoszonych Komisji były długotrwałe, na co wpływ miało m.in. prowadzenie rozmów motywujących, w tym kilkukrotne rozmowy z tą samą osobą, co przyczyniało się do obniżenia sprawności i efektywności działań Komisji.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁷, wnosi o **ponowne poddanie analizie przez Komisję dokumentacji sprawy o nr 1774 w celu ustalenia dalszego postępowania.**

¹⁶ Poprzez odwołanie się do celu, jakiego ma służyć instytucja gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

¹⁷ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096, zwana dalej „ustawą o NIK”.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 31 grudnia 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler nadzorujący
Adam Koziołek
Doradca techniczny

.....
Podpis

.....
Podpis